

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

НОВІ ОРІЄНТИРИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Інформаційний бібліографічний список

ДІТИ ЧЕКАЮТЬ НА ЗМІНИ

Упорядник Литовченко О. В., головний бібліограф відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Бібліографічний редактор Самчук Л. І., завідувач відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

У грудні 2016 р. Кабінет Міністрів України затвердив концепцію «Нової української школи» з 12-річною освітою. Інший зміст освіти, методика навчання та освітнє середовище, запровадження сучасних технологій та створення новітнього освітнього середовища, зокрема в початкових класах – такі основні складові Нової української школи.

Фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського підготовлено інформаційний бібліографічний список «Нові орієнтири початкової освіти».

Список складається з трьох розділів:

1. Нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення системи початкової освіти України.
2. Інноваційні технології організаційних форм навчання в початковій школі: теоретичний аспект.
3. Методика організації та проведення уроків і виховних заходів у початкових класах.

Список має наскрізну нумерацію. У межах розділів документи розміщено за абеткою авторів і назв. У розділі 1 «Нормативно-правове та організаційно-методичне забезпечення системи початкової освіти України» бібліографічні записи нормативно-правових документів згруповано за принципом верховенства права й абеткою назв.

У списку використовується система гіперпосилань на електронні версії документів. Хронологічні рамки дібраного матеріалу 2016–2018 рр.

Бібліографічний список адресовано керівникам закладів загальної середньої освіти, вчителям початкових класів.

**1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

1. **Державний стандарт початкової освіти** : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лют. 2018 р. № 87 // Інформ. зб. та комент. М-ва освіти і науки України. – 2018. – № 4. – С. 3–32. – Текст доступний в Інтернеті: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standa-rtu-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 06.07.2018).

2. **Нова українська школа** : концептуальні засади реформування середньої школи : схвалено рішенням колегії М-ва освіти і науки України від 27.10.2016 р. [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 16.08.2018). – Назва з екрана.

3. **Про затвердження змін до навчальних програм 1–4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів** [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 05 серп. 2016 р. № 948 // Osvita.ua. – Текст. дані. – [Україна], 2016. – Режим доступу: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/52078/ (дата звернення: 21.06.2018). – Назва з екрана.

4. **Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи** : наказ М-ва освіти і науки України від 23 берез. 2018 р. № 283 // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 13/15. – С. 27–28.

5. **Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти** [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 16.04.2018 р. № 367 // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2018/05/05/Poryadok%20zarahuvannya%20do%20pershogo%20klasu.pdf> (дата звернення: 16.08.2018). – Назва з екрана.

6. **Про проведення всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів** [Електронний ресурс] : наказ М-ва освіти і науки України від 13.07.2017 р. № 1028 // Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <http://don.kievcity.gov.ua/files/2017/7/27/mon.pdf> (дата звернення: 16.08.2018). – Назва з екрана.

* * *

7. **Ключові тези орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів 1–4 класів та методичних рекомендацій до оновлених програм початкової школи (1–4 клас)** [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/opys-zmin-do-vymog-otsinyuvannya.pdf> (дата звернення: 31.05.2018). – Назва з екрана.

8. **Навчальні програми для 1–4 класів** [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 31.05.2018). – Назва з екрана.

9. **Оновлені програми для початкової школи, поради вчителям, додаткові навчальні матеріали** [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://www.ed-era.com/mon.html> (дата звернення: 31.05.2018). – Назва з екрана.

10. **Оновлені програми для початкової школи 1–4 класів** // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим

доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pochatkova-shkola-onovleni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli-1-4-klasiv> (дата звернення: 31.05.2018). – Назва з екрана.

11. **Опис ключових змін** в оновлених програмах початкової школи : внесені вчителями, батьками та науковцями під час відкритого обговорення на платформі EdEra, затверджені рішенням Колегії МОН від 4 серпня 2016 р., оприлюднені на сайті МОН 11 серпня 2016 р. [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/opys-klyuchovyh-zmin.pdf> (дата звернення: 31.05.2018). – Назва з екрана.

12. **Орієнтовне календарне планування** та план виховної роботи : 1 кл // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 19/21. – С. 3–108. – Нова українська школа.

У спецвипуску журналу представлено календарне планування, складене відповідно до вимог нового Державного стандарту початкової загальної освіти, нової Типової навчальної програми (авторський колектив під керівництвом Р. Б. Шияна). Календарно-тематичне планування побудовано за принципом тематичних тижнів (за темами Модельних програм). Його авторами є вчителі пілотної школи – опорного закладу – Скадовського НВК «Академічна гімназія».

Орієнтовне планування виховної роботи складено відповідно до Основних орієнтирів виховання учнів 1–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів та положень Концепції Нової української школи.

13. **Орієнтовні вимоги до контролю** та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи [Електронний ресурс] : додаток до наказу МОН України від 19. 08. 2016 № 1009 // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст. дані. – Київ, 2018. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/vymogy-do-kontorlyu-ta-otsinyuvannya.pdf> (дата звернення: 31.05.2018). – Назва з екрана.

14. **Хобзей, П.** Про новації у початковій школі [Електронний ресурс] / Павло Хобзей // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Електрон. дані. – Київ, 2016. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/novatsiyi-u-pochatkoviy-shkoli.pdf> (дата звернення: 06.07.2018). – Назва з екрана.

* * *

15. **Державний стандарт початкової освіти** // Початкова освіта. – 2018. – Трав. (№ 10). С. 7–32.

Державний стандарт визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти, загальний обсяг їх навчального навантаження у базовому навчальному плані початкової освіти та форму державної атестації.

16. **Новий Стандарт початкової освіти:** що це означає? / підгот. Жанна Сташко // Початкова освіта. – 2018. – Трав. (№ 9). С. 8–11.

17. **Типові освітні програми для закладів загальної середньої школи** : початкова школа (іншомовна освіта) + державний стандарт початкової освіти. – Київ : Освіта-Центр+, 2018. – 71, [1] с. – (Нова українська школа). – *Зі змісту:*

Савченко, О. Я. Типова освітня програма початкової освіти : цикл 1 (1–2 кл.) : іншомовна освіта (англійська, німецька, французька, іспанська та інші мови) / О. Я. Савченко. – С. 34–37 ; **Шиян, Р. Б.** Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти : іноземні мови : 1–4 класи / Р. Б. Шиян. – С. 38–71.

18. **Типові освітні програми для закладів загальної середньої школи. 1–2 класи.** – Київ : Освіта-Центр плюс, 2018. – 239 с. – (Нова українська школа). – *Зі змісту:* **Савченко, О. Я.** Типова освітня програма початкової освіти : (окрім іншомовної освіти) : цикл 1 (1–2 кл.) / О. Я. Савченко. – С. 122–189 ; **Шиян, Р. Б.** Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти : (окрім іншомовної освіти) / Р. Б. Шиян. – С. 190–237.

2. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

19. **Андрієвська, В. М.** Проект як засіб реалізації STEAM-освіти у початковій школі / В. М. Андрієвська // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Серія: Педагогіка. Соціальна робота : зб. наук. пр. / Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород, 2017. – Вип. 2. – С. 11–14. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2017_2_3 (дата звернення: 30.05.2018).

20. **Бабій, Н. Б.** Актуальність збереження соціокультурних традицій в руслі впровадження інновацій у початковій школі / Н. Б. Бабій // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманітар. ун-ту / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2017. – Вип. 15. – С. 52–55. – Бібліогр.: 7 назв.

21. **Бардакова, Ю.** Нова українська школа. Новий Державний стандарт : пам'ятка вчителя / Юлія Бардакова // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 13/15. – С. 34–43.

22. **Бех, М.** Інноваційні технології організаційних форм навчання в початковій школі / Максим Бех // Особлива дитина: навчання і виховання. – 2017. – № 2. – С. 56–69. – Бібліогр.: 11 назв.

У статті охарактеризовано сутність, проблеми, основні компоненти та елементи, позитивні підходи до ефективності застосування сучасних організаційних технологій форм навчання у процесі освітньої діяльності вчителів початкової школи в різних умовах навчання.

23. **Бех, М.** Особистісно орієнтовані технології навчання в початковій школі / Максим Бех // Початкова шк. – 2017. – № 6. – С. 35–40. – Бібліогр.: 11 назв.

У статті охарактеризовано дидактичні аспекти застосування сучасних технологій навчання у процесі освітньої діяльності вчителів початкової школи: сутність проблеми, основні змістові напрями, позитивні підходи до ефективності.

24. **Биков, В. Ю.** Ефективність навчання з використанням електронних освітніх ігрових ресурсів у початковій школі / В. Ю. Биков, С. Г. Литвинова, О. М. Мельник // Інформаційні технології і засоби навчання : електрон. наук. фах. вид. / Ін-т інформ. технол. і засобів навчання НАПН України, Ун-т менеджменту освіти НАПН України. – Київ, 2017. – Т. 62, № 6. – С. 34–46. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_62_6_5 (дата звернення: 06.07.2018).

25. **Бондарчук, Є.** Інтерактивні технології – шлях до створення ситуації успіху у навчальній діяльності молодшого школяра : (за науково-педагогічним проектом «Інтелект України») / Євгенія Бондарчук // Початкова шк. – 2017. – № 11. – С. 1–3.

У статті висвітлено роботу вчителя за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» в початковій школі.

26. **Бородіна, Н. А.** Педагогічні аспекти використання методу проекту в практиці роботи початкової школи / Надія Анатоліївна Бородіна // Таврійський вісн. освіти. – 2018. – № 1, ч. 1. – С. 211–218. – Бібліогр.: 6 назв.

27. **Бутрименко, Л.** Відкритий урок у початковій школі : особливості планування, організації, аналізу : [рек. щодо алгоритмів підготовки вчителя до відкритого уроку й безпосередньо його проведення, яким має бути метод. забезпечення, аналіз й обговорення відкритого уроку, самоаналіз] / Лариса Бутрименко, Марія Жилкіна // Початкова освіта. – 2018. – Берез. (№ 6). – С. 6–15.

28. **Васильєва, О.** Реалізація технології діяльнісного методу на уроках у початковій школі / Олена Васильєва // Початкова шк. – 2018. – № 4. – С. 38–39.

29. **Ветрова, С. Є.** Розвиток інтелектуально-творчих умінь молодших школярів прийомами драмогерменевтики : майстер-клас : [драмогерменевтика – це синтез трьох компонентів: педагогіки, театру і герменевтики] / С. Є. Ветрова // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 1/2. – С. 15–17.

30. **Воронова, С. В.** Мультипрофільна модель навчання – модель нової української школи / С. В. Воронова // Наука і освіта. – 2016. – № 10. – С. 120–124. – Текст статті доступний в Інтернеті: <http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/uk/articles/2016-10-doc/2016-10-st23> (дата звернення: 29.05.2018).

31. **Гавриш, І.** Розбудовуючи Нову українську школу: теоретико-методологічні основи реалізації компетентнісного підходу в освіті в науково-педагогічному проекті «Інтелект України» / Ірина Гавриш, Артем Ткачов // Початкова шк. – 2017. – № 8. – С. 2–5.

У статті розповідається про здійснення шкільної початкової освіти на засадах компетентнісного підходу в умовах реалізації науково-педагогічного проекту «Інтелект України». Компетентнісна освіта академічно здібних і обдарованих учнів.

32. **Гожуловська, В. В.** Розвиток проблемного навчання в контексті Концепції «Нова українська школа» / Вікторія Вікторівна Гожуловська // Таврійський вісн. освіти. – 2018. – № 1, ч. 2. – С. 78–86. – Бібліогр.: 7 назв.

33. **Гра по-новому, навчання по-іншому** : метод. посіб. / [упоряд. Оксана Рома]. – Київ, 2018. – 44 с. – Текст доступний в Інтернеті: https://drive.google.com/file/d/19v6rDiLogyJNr_UdJ4pTuYoUBorIEqcS/view (дата звернення: 29.09.2018).

Посібник містить вправи та ігри, спрямовані на формування ключових компетентностей у дітей початкової школи.

34. **Гринько, В.** Моделювання уроку в умовах оновлення програм початкової школи / В. Гринько, М. Королькова // Молодь і ринок. – 2017. – № 8. – С. 45–50. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_8_10 (дата звернення: 16.05.2018).

35. **Дика, Н. Д.** Ключова компетентність «уміння вчитися» в інноваційних технологіях навчання математики в початковій школі / Н. Д. Дика // Зб. наук. пр. Педагогічні науки / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2017. – Вип. 75. – С. 166–170. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2017_75%283%29_36 (дата звернення: 16.05.2018).

36. **Деніжна, С. О.** Педагогічні умови використання дидактичного потенціалу Smart-технологій у початковій школі / С. О. Деніжна, М. О. Сова // Вісн. післядиплом. освіти. Серія: Педагогічні науки: зб. наук. пр. / НАПН України, Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менеджменту освіти». – Київ, 2017. – Вип. 4. – С. 52–62. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpoppn_2017_4_8 (дата звернення: 06.08.2018).

37. **Добровольська, Л. Н.** Початкова школа як фундамент побудови нової української школи / Л. Н. Добровольська, В. О. Андросова / Пед. вісн. – Черкаси, 2018. – № 3. – С. 29–33.

38. **Добропольська, Л. Н.** Освітня реформа для наймолодших школярів / Л. Н. Добропольська, В. О. Андросова // Пед. вісн. – Черкаси, 2018. – № 1. – С. 5–7. – Бібліогр.: 2 назви.

У статті розглянуто пілотування освітніх реформ, побудову Нової української школи, новий Державний стандарт початкової загальної освіти.

39. **Долгоруک, О. П.** Використання асоціативного методу на уроках у початковій школі / О. П. Долгорук, Н. В. Білоусова // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин, 2017. – № 2. – С. 83–85. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_2_16 (дата звернення: 28.05.2018).

40. **Драгомарецька, А. А.** Використання інноваційних технологій в освітньому процесі початкової школи / Алла Анатоліївна Драгомарецька // Таврійський вісн. освіти. – 2018. – № 1, ч. 2. – С. 132–139. – Бібліогр.: 9 назв.

У статті розкривається сутність та види інноваційних технологій, акцентується увага на їх актуальності та необхідності використання в умовах сучасного освітнього середовища початкової школи. Вирішення цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання.

41. **Дубровська, Л. О.** Технологія інтерактивного уроку в початковій школі / Л. О. Дубровська, В. Л. Дубровський, А. С. Висовень // Наук. зап. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин, 2017. – № 2. – С. 90–94. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2017_2_18 (дата звернення: 16.05.2018).

42. **Єременко, Н. В.** Використання інтерактивних технологій навчання в початковій школі / Надія Валентинівна Єременко // Таврійський вісн. освіти. – 2017. – № 1. – С. 117–125. – Бібліогр.: 3 назви.

У статті розглядається одна з найбільш актуальних проблем педагогіки – підвищення пізнавальної активності учнів початкової школи. Розглянуті поняття «інтерактивна технологія навчання», «пізнавальна активність» та висвітлені педагогічні умови організації інтерактивного навчання в початковій школі.

43. **Золотченко, С.** Технологія «ПіснеЗнайко»: що це та як застосовують на практиці / Світлана Золотченко // Початкова освіта. – 2018. – Квіт. (№ 7). – С. 6–9. – Бібліогр.: 3 назви.

У статті розповідається про упровадження медико-педагогічної технології «ПіснеЗнайко», яка допомагає у вирішенні актуальної та болючої проблеми навчання шестирічок, не готових до навчальної діяльності. Незважаючи на значний обсяг навчальної інформації, у музико-терапевтичній педагогіці її адаптовано до вікових особливостей учнів, вона відповідає основному виду діяльності – грі.

44. Іванчук, Л. Використання медіадидактики на компетентісно зорієнтованому уроці в початкових класах / Леся Іванчук // Початкова шк. – 2018. – № 3. – С. 8–10. – Бібліогр.: 5 назв.

45. Івахно, А. Бінарні уроки : особливості та переваги / Алла Івахно // Початкова освіта. – 2018. – Квіт. (№ 8). – С. 8–9. – Бібліогр.: 3 назви.

У статті розповідається про методологію бінарного уроку в початковій школі.

46. Інтеграція навчальних предметів в початковій школі як ефективна форма навчання молодших школярів : матеріали інтернет-семінару / [уклад.: Л. Н. Добровольська, В. О. Чорновіл]. – Черкаси : [КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»], 2017. – 183 с. – Текст доступний в Інтернеті: <http://library.ippro.com.ua/attachments/article/430/Інтеграція%20навчальних%20предметів.pdf> (дата звернення: 06.07.2018).

47. Кавка, В. Розвиток критичного мислення молодших школярів в умовах інтерактивного навчання / Валентина Кавка // Початкова освіта. – 2018. – Лют. (№ 3). – С. 4–19. – Бібліогр.: 12 назв.

У статті охарактеризовано поняття «критичне мислення», висвітлено основні ідеї технології розвитку критичного мислення, описано досвід використання методів, прийомів роботи на різних етапах уроку. Запропоновано авторські розробки тренінгів, підготовлених на основі цієї технології.

48. Калюжка, Н. С. Потенційні можливості сучасних методів навчання як засобу реалізації компетентісного підходу в початковій освіті / Наталія Сергіївна Калюжка // Теоретична і дидактична філологія : зб. наук. пр. Серія: Педагогіка / Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2017. – Вип. 24. – С. 31–39. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zkem_2016_4_50 (дата звернення: 06.07.2018).

49. Ковальова, В. Розвиток творчої особистості молодшого школяра в умовах компетентісно орієнтованої освіти / Вікторія Ковальова // Початкова шк. – 2018. – № 2. – С. 1–3. – Бібліогр.: 6 назв.

У статті розповідається про застосування новітніх педагогічних технологій, які спрямовані на розвиток творчих здібностей у молодших школярів, що є невід'ємною складовою особистісно зорієнтованої освіти.

50. Козар, О. О. Упровадження інтегрованого навчання в початковій школі / Ольга Олександрівна Козар // Таврійський вісн. освіти. – 2018. – № 1, ч. 1. – С. 241–249. – Бібліогр.: 4 назви.

У статті порівнюються дидактичні поняття «міжпредметні зв'язки» та «інтегровані уроки», виокремлюються особливості уроків із міжпредметними зв'язками та інтегрованими уроками, окреслюються деякі

методи й прийоми реалізації міжпредметної інтеграції на уроках у початковій школі.

51. **Козінцева, Т.** Критичне мислення як засіб формування та розвитку творчих здібностей молодших школярів / Тетяна Козінцева // Початкова шк. – 2018. – № 2. – С. 10–13. – Бібліогр.: 7 назв.

У статті розповідається про те, що формування та розвиток критичного мислення є однією з інноваційних педагогічних технологій, що відповідає Концепції нової української школи. Висвітлено питання, щодо використання інтерактивних технологій, зокрема методу «Асоціативний куц» під час вивчення природознавства в 4 класі.

52. **Кравченко, О. А.** STEM-освіта: проблеми та перспективи впровадження в початковій школі / Кравченко О. А. // Київ. наук.-пед. вісн. – 2018. – № 13. – С. 33–38. – Бібліогр.: 7 назв.

У статті розглянуто питання, що пов'язані із дослідженням проблем та перспектив впровадження STEM-освіти в практику початкової школи.

53. **Кузь, В. Г.** Нова українська школа за концепцією розвитку освіти на період 2015–2025 рр. / В. Г. Кузь // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2017. – № 1. – С. 21–26. – Бібліогр.: 7 назв.

54. **Лавренко, С. О.** До питання про впровадження технології розвитку критичного мислення в сучасній початковій школі / С. О. Лавренко // Зб. наук. пр. Педагогічні науки. / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2017. – Вип. 75. – С. 182–185. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_75/part_3/39.pdf (дата звернення: 29.05.2018).

55. **Марко, М. М.** Педагогічні можливості навчально-ігрових технологій в освітньому процесі початкової школи / М. М. Марко // Наук. вісн. Мукачів. держ. ун-ту. Серія: Педагогіка та психологія : зб. наук. пр. / Мукачів. держ. ун-т. – Мукачево, 2017. – Вип. 2. – С. 144–147. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://msu.edu.ua/visn1/wp-content/uploads/02_17/044.PDF (дата звернення: 29.05.2018).

56. **Марченко, Т.** Проектна діяльність як засіб формування компетентностей в учнів початкової школи / Тетяна Марченко // Початкова шк. – 2017. – № 7. – С. 44–46. – Бібліогр.: 7 назв.

У статті обґрунтовано методичні аспекти організації роботи над проектом від підготовчого до заключного етапів, охарактеризовані діяльність учнів та вчителя при використанні методу проектів. Описано методи та прийоми організації роботи учнів у групах, сам-та взаємооцінювання роботи у проекті, роль учителя в ньому.

57. **Маценко, Н. В.** Про підходи до навчання у Новій українській школі : роздуми вчителя пілотного класу / Н. В. Маценко // Пед. вісн. – Черкаси, 2018. – № 1. – С. 11–12. – Бібліогр.: 3 назви.

58. **Нова українська школа** // Географія та економіка в рідній шк. – 2018. – № 4. – С. 5–6.

У статті висвітлено основні засади реформи шкільної освіти та новий Державний стандарт початкової освіти в Концепції Нової української школи.

59. **Нова українська школа** : поради для вчителя / [авт. кол.: Софій Н. З. та ін.]. – Київ : Плеяди, 2017. – 204 с.

60. **Нова українська школа і творча спадщина В. О. Сухомлинського** : (за матеріалами роботи творчої лабораторії освітян м. Херсона) / [Альохіна А. О. та ін.]. – Херсон : [б. в.], 2017. – 195 с. – Бібліогр.: с. 199–201.

61. **Нова українська школа і творча спадщина Василя Сухомлинського** : (за підсумками роботи творчої лабораторії освітян м. Херсона). – Херсон : [б. в.], 2017. – 4 с.

62. **Онищук, Л. А.** Нова українська школа: реалії та перспективи / Онищук Людмила Анатоліївна // Укр. пед. журн. – 2018. – № 1. — С. 47–53. – Бібліогр.: 8 назв.

63. **Онопрієнко, О. В.** Нова українська школа: актуалітети модернізації початкової загальної освіти / О. В. Онопрієнко // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т педагогіки. – Київ, 2017. – Вип. 19. – С. 244–252. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2017_19_29 (дата звернення: 24.05.2018).

64. **Павленко, А.** Розвиток освітніх особистісних результатів учнів сучасної початкової школи: компетентності і парадигми / Анатолій Павленко // Молодь і ринок. – 2017. – № 2. – С. 13–16. – Бібліогр.: 12 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_2_4 (дата звернення: 27.08.2018).

У статті розглянуто проблему визначення і розвитку особистісних освітніх результатів учнів сучасної початкової школи на основі компетентнісного підходу. Встановлено зв'язок між ключовими компетенціями і провідними ідеями основних освітніх парадигм сучасності.

65. **Плугіна, А. П.** Реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі початкової школи / А. П. Плугіна // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманітар. ун-ту / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2017. – Вип. 15. – С. 5–8. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2017_15_4 (дата звернення: 27.08.2018).

66. **Погорєлова, Т. В.** Формування комунікативної компетентності першокласників : з досвіду роботи / Т. В. Погорєлова // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 13/15. – С. 44–50.

67. **Распопова, Т. В.** Урок як форма організації креативного навчання / Т. В. Распопова // Початкове навчання та виховання. – 2014. – № 30. – С. 2–8.

У статті розглянуто сучасні підходи до типології та структури уроків. Висвітлено організацію групової роботи для досягнення будь-якої дидактичної мети: засвоєння, закріплення, перевірки знань тощо. Така технологія особливо ефективна на початкових етапах навчання учнів працювати у малих групах.

68. **Савченко, О. Я.** Мета і результат уроку в контексті компетентнісного підходу / Олександра Савченко // Початкова шк. – 2015. – № 3. – С. 10–15. – Бібліогр.: 12 назв.

Розглянуто проблему удосконалення уроку в контексті компетентнісного підходу. Охарактеризовано напрями удосконалення уроку у початковій школі, зокрема: моделювання та оцінювання його ефективності.

69. **Савченко, О. Я.** Початкова освіта в контексті ідей Нової української школи / Олександра Савченко // Рідна шк. – 2018. – № 1/2. – С. 3–7. – Бібліогр.: 5 назв.

У статті йдеться про законодавчі засади і наукові підходи розроблення Державного стандарту початкової освіти і типових освітніх програм для 1–2 класів. Обґрунтовано алгоритм проектування змісту початкової освіти: мета – прогнозування обов'язкових результатів цього рівня освіти у Державному стандарті – прогнозування очікуваних результатів у типових освітніх програмах за циклами навчання (1–2 класи; 3–4 класи) – засоби їх досягнення (зміст, методи, середовище). Визначено роль формульованого оцінювання у початковій школі; проблеми створення нового науково-методичного ресурсу для вчителів.

70. Сівак, А. В. Створення ситуації успіху на уроці в початковій школі / Алла Веніамінівна Сівак // Таврійський вісн. освіти. – 2016. – № 2. – С. 147–153. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2016_2_26 (дата звернення: 24.05.2018).

У статті розкриті особливості створення ситуації успіху на уроці в початковій школі. Схарактеризовано методи створення ситуації успіху в навчанні молодших школярів.

71. Стахів, Л. Науково-методичний аналіз програм для початкової школи / Лілія Стахів // Молодь і ринок. – 2017. – № 7. – С. 52–58. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2017_7_12 (дата звернення: 24.05.2018).

У статті проаналізовано програми для початкової школи, висвітлено передумови розроблення проекту розвантаження та оновлення програм у рамках нової української школи під час переходу на 12-річну систему навчання, метою якої є акцент на компетентнісний підхід, адаптацію навчальних програм до вікових особливостей дітей та розвантаженні її від теоретичної, другорядної чи застарілої інформації. Показано ключові зміни оновлених програм. Акцентовано увагу на особливість проведення науково-методичного семінару на тему «Реформування початкової школи – проблеми, теорія та практика». Проаналізовано орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів 1–4 класів та запропоновано методичні рекомендації до оновлених програм початкової школи.

72. Суховєєва, Н. Роль нестандартних уроків з математики у початкових класах / Наталія Суховєєва // Початкова шк. – 2018. – № 4. – С. 39–41.

У статті розповідається про проведення нестандартних уроків під час вивчення математики в початковій школі.

73. Ханзель, Ж. STEM-освіта у науково-педагогічному проекті «Інтелект України» / Жанетта Ханзель // Початкова шк. – 2018. – № 7. – С. 3–5. – Бібліогр.: 7 назв.

У статті розповідається про реалізацію STEM-освіти у науково-практичному проекті «Інтелект України». Слід зазначити, що вивчення природничих наук і математики відрізняється тут від традиційного вивчення інтегрованим середовищем навчання.

74. Чепурна, Н. М. Упровадження державного стандарту початкової освіти в області: перші кроки / Н. М. Чепурна // Пед. вісн. – Черкаси, 2018. – № 1. – С. 2–4.

75. Чередниченко, Л. Практичне використання інтерактивних методів на уроках у початковій школі / Любов Чередниченко // Початкова шк. і сучасність. – 2016. – № 11. – С. 13–15. – Бібліогр.: 7 назв.

76. **Чернякова, О. І.** Використання інформаційних технологій навчання в початковій школі / О. І. Чернякова // Соціум. Документ. Комунікація. Серія: Історичні науки : зб. наук. ст. / ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вип. 5. – С. 258–272. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/colscart_2018_5_21 (дата звернення: 13.06.18).

77. **Шавернева, С.** Використання інформаційних технологій в початковій школі / Світлана Шавернева // Початкова шк. – 2016. – № 3. – С. 44–46.

78. **Шість цеглинок в освітньому просторі школи** : метод. посіб. / [упоряд. Оксана Рома]. – Київ, 2018. – 32 с. – Текст доступний в Інтернеті: <https://drive.google.com/file/d/17zIuDrOY0jC3U3QA4D5KUCxO4KxYm4WD/view> (дата звернення: 13.09.18).

Посібник створено з метою реалізації ігрових та діяльнісних методів навчання у початковій школі.

79. **Ягупа, І.** Адаптаційно-ігровий цикл початкової освіти: особливості організації діяльності учнів : [досвід пілотних шк.] / Ірина Ягупа // Учитель початкової шк. – 2018. – № 3. – С. 28–31.

Розкрито особливості організації діяльності молодших школярів на першому етапі навчання у Новій українській школі.

80. **Якименко, С. І.** Формування світогляду у старших дошкільників та молодших школярів в освітньо-інтегрованому середовищі: теорія і практика : монографія / Світлана Іванівна Якименко. – Київ : Слово, 2017. – 638, [1] с. – Бібліогр.: с. 606–639.

81. **Ященко, Л.** Інтеграція навчальних предметів : як ефективна форма навчання молодших школярів / Леся Ященко // Початкова освіта. – 2018. – Січ. (№ 1). – С. 6–9. – Бібліогр.: 7 назв.

3. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ І ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Іноземні мови

82. **Бескорса, О.** Інтеграція на уроках англійської мови в початковій школі в контексті концепції Нової української школи / О. Бескорса // Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти = Professionalism of the teacher: theoretical and methodological aspects : зб. наук. пр. / Держ. вищ. навч. закл. Донбас. держ. пед. ун-т. – Слов'янськ, 2017. – Вип. 6. – С. 230–238. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prptma_2017_6_27 (дата звернення: 29.05.2018).

83. **Міщенко, К. М.** Природа. Світ тварин / Міщенко Катерина Миколаївна // Формування ключових компетентностей здобувачів освіти засобами біоадекватної (ноосферної) технології / Комун. установа Сумська загальноосвіт. шк. I–III ст. № 8 Сумської міськради. – Суми, 2018. – С. 19–22.

Розробка уроку-закріплення знань, умінь і навичок з англ. мови з використанням біоадекватної технології, 2 кл.]

84. **Полонська, Т. К.** Сутність ігрових технологій у навчанні іноземних мов учнів початкової школи на компетентнісних засадах / Т. К. Полонська // Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т педагогіки. – Київ, 2018. – Вип. 20. – С. 317–327. – Текст статті доступний в

Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2018_20_31 (дата звернення: 07.08.2018).

85. **Редько, В. Г.** Лінгводидактичні засади конструювання змісту компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі / В. Г. Редько // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2017. – № 2. – С. 28–38. – Бібліогр.: 14 назв.

Відповідно до компетентнісної парадигми визначено й обґрунтовано дидактичні та методичні підходи до побудови змісту навчання іноземних мов учнів початкової школи; окреслено основні напрями його трансформації із позицій цілей, предметних і процесуальних особливостей сучасної шкільної іношомовної освіти, зокрема методів, способів і засобів оволодіння навчальним матеріалом, форм і видів контролю рівня його засвоєння. Розглянуто здатність учнів молодшого шкільного віку відповідно до їхніх психологічних особливостей задіювати компетентнісно орієнтовані види навчальної комунікативної діяльності.

86. **Тараба, І. О.** Медіаосвіта на уроках іноземної мови в початковій школі / І. О. Тараба // Інформаційні технології і засоби навчання: електрон. наук. фах. вид. / Ін-т інформ. технол. і засобів навчання НАПН України, Ун-т менедж. освіти НАПН України. – Київ, 2018. – Т. 64, № 2. – С. 66–72. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2018_64_2_8 (дата звернення: 15.05.2018).

87. **Устімова, Т. В.** Застосування таксономії Б. Блума в процесі вивчення англійської мови в початковій школі / Тетяна Вікторівна Устімова // Таврійський вісн. освіти. – 2017. – № 2. – С. 91–96. – Бібліогр.: 4 назви. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://tetyanaustimovaenglish.blogspot.com/2017/04/v-behaviorurldefaultvmlo_4.html (дата звернення: 15.05.2018).

Стаття розкриває основні аспекти використання таксономії Б. Блума й акцентує увагу на важливості її застосування в навчальному процесі під час вивчення англійської мови з учнями початкової школи.

88. **Хелемеля, О. В.** Мої домашні обов'язки / Хелемеля Ольга Вікторівна // Формування ключових компетентностей здобувачів освіти засобами біоадекватної (ноосферної) технології / Комун. установа Сумська загальноосвіт. шк. І–ІІІ ст. № 8 Сумської міськради. – Суми, 2018. – С. 23–25.

Розробка уроку-формування знань, умінь і навичок з англійської мови з використанням біоадекватної технології в 4 класі.

Інформатика

89. **Семенова, І.** Інтерактивні методи навчання : День інформатики в початковій шк. / Ірина Семенова // Початкова освіта. – 2018. – Лют. (№ 3). – С. 24–27.

Інтерактивні методи навчання – це не лише новітні технології та проектна робота на уроках. Проведення дня інформатики – один із методів інтерактивного навчання. Автор статті пропонує розробку дня інформатики в початковій школі.

90. **Єрко, Г.** Історію рідного краю вивчаєм, і в серці до нього любов розквітає : урок-квест із предметів «Я у світі» та «Інформатика» у 4-му кл.

/ Галина Єрко, Лариса Констанкевич // Учитель початкової шк. – 2018. – № 2. – С. 40–43.

91. **Мирна, О. М.** Тиждень інформатики у початковій школі (2–4-ті кл.) : розробки заходів / О. М. Мирна // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 4/5. – С. 2–23.

Математика

92. **Анишинець, М.** Сам числобог, володар часу, гостює нині в нашій класі : бінар. урок математики і труд. навчання у 1-му кл. / Марта Анишинець // Учитель початкової шк. – 2018. – № 6. – С. 34–36.

93. **Барна, М.** Цікаві методи інтерактивні процес освітній роблять ефективним : досягнення очікуваних результатів навч. діяльності засобами інтеракт. методів / Марія Барна, Людмила Паук // Учитель початкової шк. – 2018. – № 5. – С. 3–9.

У статті розкрито зміст кількох інтерактивних технологій та наведено приклади їх практичного застосування. Запропоновано ознайомитися з варіантами використання деяких інтерактивних методів на уроках математики у 1-му класі. Подані авторами завдання орієнтовані на досягнення конкретних очікуваних результатів, передбачених новою навчальною програмою.

94. **Кацубо, Я.** Відкритий інтегрований урок у 2 класі / Яна Кацубо // Початкова шк. – 2018. – № 2. – С. 37–39.

У статті подано розробку нестандартного, інтегрованого уроку з математики та інтегрованого курсу «Основи здоров'я» для учнів початкової школи. Тема 1. (Математика). «Віднімання чисел виду 40–8». Тема 2. (Основи здоров'я) «Культура поведінки за столом».

95. **Логачевська, С.** Особливості уроку математики Нової української школи / Світлана Логачевська // Початкова шк. – 2018. – № 4. – С. 8–11. – Бібліогр.: 3 назви.

У статті розглянуто приклад уроку математики на тему «Літр – одиниця вимірювання місткості» в 1 класі з дотриманням вимог нового Держстандарту початкової загальної середньої освіти та використанням експериментального навчального посібника з математики для пілотних шкіл, які вже апробують цей стандарт.

96. **Радченко, В.** Урок-квест з математики «Як козаки скарби шукали», 3 клас (НПП «Росток») / Валентина Радченко // Початкова шк. – 2018. – № 5. – С. 25–26.

У статті представлено розробку уроку-квесту з математики на тему: «Письмове множення багатоцифрових чисел на одноцифрове число» для учнів початкової школи.

97. **Шимко, А.** Інтегрований урок у 1 класі : (укр. мова, природознавство, математика, труд. навчання) / Анна Шимко // Початкова шк. – 2018. – № 3. – С. 44–46.

У статті представлено розробку інтегрованого уроку з української мови, природознавства, математики, трудового навчання на тему: «На гостини до Шишки та Каїтана» для учнів початкової школи.

98. **Шупер, Т.** Випереджувальне навчання: опануємо теми швидко, без перевантажень і з інтересом / Тетяна Шупер // Учитель початкової шк. – 2018. – № 4. – С. 16–21.

Автор статті пропонує звернутися до напрацювань відомого у 80-х роках минулого століття педагога-новатора Софії Лисенкової. Продемонстровано, як можна організувати освітній процес з використанням розробленої нею технології перспективно-випереджального навчання на уроках математики в початковій школі.

Мистецтво

99. **Альперіна, Г.** Ой роде наш красний : уроки інтегр. курсу «Мистецтво» у 4-му кл. / Галина Альперіна // Учитель початкової шк. – 2018. – № 6. – С. 40–45.

100. **Аристова, Л. С.** Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (1 семестр) : до підруч.: Аристова, Л. С. Мистецтво. 1 клас / Л. С. Аристова, О. В. Калініченко. – Київ : Освіта, 2018. – 128 с. / Аристова Людмила Сергіївна, Калініченко Олена Василівна // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 40–42.

101. **Берник, О.** Душа нашого народу в піснях : інтегр. урок літ. читання та муз. мистец. (4 кл.) / Оріся Берник, Марія Кривко // Початкова шк. – 2017. – № 2. – С. 14–16.

102. **Білоног, А.** Інтеграція як один із напрямів методичного оновлення уроку. «Слова, протилежні за значенням (Антоніми). Маршовість» : (інтегр. урок укр. мови і муз. мистецтва у 3 кл.) / Алла Білоног // Укр. мова і літ. в шк. – 2017. – № 1. – С. 39–41.

103. **Касперська, Г.** Українська народна пісня. Телеміст : (інтегр. урок з музики та літ. читання) / Галина Касперська // Початкова шк. – 2018. – № 1. – С. 46–47.

104. **Кізілова, Г. О.** Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (1 семестр) : до підручника: Кізілова, Г. О. Мистецтво : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г. О. Кізілова, О. А. Шулько. – Тернопіль : Астон, 2018. – 112 с. : іл. / Кізілова Галина Олександрівна, Шулько Ольга Андріївна // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 38–40.

105. **Кондратова, Л. Г.** Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (1 семестр) : до підруч.: Кондратова, Л. Г. Мистецтво : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. заг. серед. освіти / Л. Г. Кондратова. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2018. – 144 с. : іл. / Кондратова Людмила Григорівна // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 53–59.

106. **Лемешева, Н. А.** Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (1 семестр) : до підруч.: Лемешева, Н. А. Мистецтво. 1 клас / Н. А. Лемешева. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2018. – 128 с. / Лемешева Наталія Антдіївна // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 50–52.

107. **Лобова, О. В.** Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (1 семестр) : до підруч.: Лобова, О. В. Мистецтво : підруч. для 1 кл. закл. заг. серед. освіти / Ольга Лобова. – Київ : Школяр, 2018. – 144 с. : іл. / Ольга Володимирівна Лобова // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 45–46.

108. **Масол, Л. М.** Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (1 семестр) : до підруч.: Масол, Л. Мистецтво. 1 клас / Л. Масол,

О. Гайдамака О. Колотило. – Київ : Генеза, 2018. – 140 с. / Масол Людмила Михайлівна, Гайдамака Олена Василівна, Колотило Оксана Миколаївна // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 47–49.

109. **Овіннікова, Н. І.** Лепбук на уроках мистецтва в початковій школі / Овіннікова Наталія Ігорівна // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 26–29. – Бібліогр.: 4 назви.

У статті розкрито метод лепбукінгу (лепбук (з англійської «наколінна книга»: «lap» – коліна, «book» – книга) – це інтерактивна тематична тека, саморобна паперова книжечка з кишеньками, дверцятами, віконцями, рухливими деталями, які можна діставати, перекладати, складати на свій розсуд) як дієвий педагогічний інструмент у роботі з молодшими школярами в новій українській школі.

110. **Парчук, Т. В.** Птахи навесні : бінар. урок природознавства та образотвор. мистецтва у 2-му кл. / Т. В. Парчук // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 10/11. – С. 39–42. – Бібліогр.: 8 назв.

111. **Рубля, Т. Є.** Орієнтовний календарний план уроків мистецтва в 1 класі (1 семестр) : до підруч.: Рубля, Т. Є. Мистецтво. 1 клас / Т. Є. Рубля, І. Л. Мед, Т. Л. Щеглова. – Харків : Ранок, 2018. – 112 с. / Рубля Тетяна Єгорівна, Мед Ірина Леонідівна, Щеглова Тетяна Леонідівна // Мистецтво та освіта. – 2018. – № 3. – С. 43–44.

112. **Юдицька, Г. С.** Здоров'язбережувальні технології на уроках музичного мистецтва в початковій школі / Г. С. Юдицька // Мистецтво в шк.: музика, образотвор. мистецтво, худ. культура. – 2018. – № 2. – С. 29–34.

Природознавство

113. **Власюк, Ю.** Урок-дослідження з природознавства у 1 класі / Юлія Власюк // Початкова шк. – 2018. – № 6. – С. 35–37. – Бібліогр.: 3 назви.

У статті представлено розробку уроку-дослідження з природознавства на тему: «Вода і її властивості. Значення води в природі й житті людини» для учнів початкової школи.

114. **Золотченко, С.** Тварини наші друзі : природознавство. 1-й кл. / Світлана Золотченко // Початкова освіта. – 2018. – Квіт. (№ 7). – С. 16–20.

У статті представлено конспект уроку з природознавства розробленого за музико-терапевтичною технологією «ПіснеЗнайко» для учнів початкової школи.

115. **Золотченко, С.** Царство тварин : урок природознавства з використанням технології «ПіснеЗнайко» для 1-го кл. / Світлана Золотченко // Початкова освіта. – 2018. – Квіт. (№ 7). – С. 10–15.

У статті представлено конспект уроку з природознавства розробленого за музико-терапевтичною технологією «ПіснеЗнайко» для учнів початкової школи.

116. **Коваль, Н.** Зробити тему цікавішою є спосіб – об'єднати з іншими! : інтеграція змісту кількох навчальних предметів навколо природничої теми / Наталія Коваль, Алла Олійник // Учитель початкової шк. – 2018. – № 5. – С. 10–13.

У статті продемонстровано способи інтеграції змісту кількох навчальних предметів навколо природничої теми за програмою 2-го класу шляхом залучення дітей до різних форм діяльності.

117. **Остащенко, С. Б.** Тварини – живі організми. Різноманітність тварин у природі / Остащенко Світлана Борисівна // Формування ключових компетентностей здобувачів освіти засобами біоадекватної (ноосферної) технології / Комун. установа Сумська загальноосвіт. шк. I–III ст. № 8 Сумської міськради. – Суми, 2018. – С. 39–44.

Розробка уроку-засвоєння нових знань у 3-му класі з природознавства з використанням біоадекватної технології.

Трудове навчання

118. **Агаджанова, І. В.** Твори українських поетів про писанку. Виготовлення кошика під Великодне яйце : інтегр. урок літ. читання та труд. навчання у 4-му кл. / І. В. Агаджанова // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 9. – С. 18–22. – Бібліогр.: 7 назв.

119. **Веремійчик, І.** Інтеграція трудового навчання і математики та образотворчого мистецтва в предметних дидактичних іграх (1 клас) / Іван Веремійчик // Початкова шк. – 2017. – № 9. – С. 39–42.

У статті подано цикл інтегрованих уроків з трудового навчання, математики та образотворчого мистецтва з тем: «Різання паперу», «Вирізування з паперу заокруглених форм», «Композиції з рослинних форм» для учнів початкової школи під час яких учні виготовляють ігри.

120. **Гапонова, Ю. Л.** Вплив мультимедійних технологій на ефективність проведення уроків трудового навчання / Юлія Леонідівна Гапонова // Таврійський вісн. освіти. – 2016. – № 3. – С. 73–80. – Бібліогр.: 10 назв.

У статті подані матеріали, що висвітлюють досвід проведення уроків з використанням інформаційно-комунікативних технологій. Дібраний матеріал відображує вплив мультимедійних технологій на ефективність проведення уроків.

121. **Дробчак, Я.** Формування міжпредметної компетенції в учнів на уроках трудового навчання / Ярослава Дробчак, Олена Дозорців // Початкова шк. – 2017. – № 8. – С. 33–39.

122. **Калюжна, С. Р.** Коли повертаються із вирію перелітні птахи? : інтегр. урок природознавства, укр. мови та труд. навчання у 2-му кл. / С. Р. Калюжна // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 10/11. – С. 26–29. – Бібліогр.: 3 назви.

123. **Сінна, І.** Де лелеки водяться, там щастя родиться! : (реалізація міжпредмет. зв'язків у проектній діяльності на уроках труд. навчання, 4 кл.) / Ірина Сінна // Початкова шк. – 2017. – № 4. – С. 61–62.

124. **Шнайдерська, В. С.** Морські фантазії : інтегр. урок природознавства та труд. навчання у 4-му кл. / В. С. Шнайдерська // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 10/11. – С. 33–38. – Бібліогр.: 12 назв.

Українська мова та читання

125. **Гнатишина, С.** Розвиток літературних компетентностей на уроках-проектах з використанням методу кольорових капелюхів Едварда де Боно (4 клас) / Світлана Гнатишина // Початкова шк. – 2017. – № 11. – С. 20–21.

У статті представлено розробку уроку – міні-проекту із використанням методу кольорових капелюхів Едварда де Боно з української літератури на тему: «Міфи народів світу» для учнів початкової школи.

126. **Зінченко, Г. А.** Написання з великої букви кличок тварин / Зінченко Галина Андріївна // Формування ключових компетентностей здобувачів освіти засобами біоадекватної (ноосферної) технології / Комунал. установа Сумська загальноосвіт. шк. I–III ст. № 8 Сумської міськради. – Суми, 2018. – С. 35–38.

Розробка уроку-застосування знань, умінь і навичок з української мови з використанням біоадекватної технології в 2-му класі.

127. **Ковач, В. І.** Проектна діяльність учнів на уроках літературного читання як інтерактивна технологія навчання в початковій школі / Віра Іванівна Ковач // Таврійський вісн. освіти. – 2017. – № 4. – С. 176–181. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: <https://drive.google.com/file/d/1Ti5Xf6V2jTEP9XTrjJG74WK5O6bBmI8/view> (дата звернення: 27.08.2018).

У статті висвітлено питання розвитку творчого потенціалу дітей молодшого шкільного віку з використанням проектних технологій на уроках літературного читання.

128. **Компаній, О. В.** Робота з деформованим текстом на уроках української мови в початкових класах у контексті Нової української школи / О. В. Компаній, Т. М. Бондар, Г. А. Пашковська // Імідж сучас. педагога. – 2018. – № 3. – С. 89–92.

129. **Логачевська, С.** Реалізація особистісно орієнтованого підходу у формуванні читацьких умінь у 1 класі Нової української школи / Світлана Логачевська, Олена Іщенко // Початкова шк. – 2018. – № 5. – С. 12–14. – Бібліогр.: 2 назви.

130. **Негода, О.** Інтеграція методів навчання під час вивчення словникових слів на уроках української мови : майстер-клас / Олександра Негода // Початкова шк. і сучасність. – 2016. – № 7. – С. 16–17.

131. **Онищенко, О. В.** Максим Рильський. Відомості про автора. «Дитинство» / Онищенко Ольга Володимирівна // Формування ключових компетентностей здобувачів освіти засобами біоадекватної (ноосферної) технології / Комунал. установа Сумська загальноосвіт. шк. I–III ст. № 8 Сумської міськради. – Суми, 2018. – С. 45–48.

Розробка уроку-засвоєння нових знань з літературного читання з використанням біоадекватної технології в 4-му класі.

132. **Охріменко, Л.** Організація групової роботи учнів під час вивчення української мови в початкових класах / Леся Охріменко // Початкова шк. – 2017. – № 2. – С. 10–13. – Бібліогр.: 10 назв.

133. **Пасічник, М.** Впровадження здоров'язбережувальних технологій на уроках української мови та літературного читання для 1–4 класів / Марія Пасічник // Початкова шк. – 2017. – № 12. – С. 25–27. – Бібліогр.: 6 назв.

134. **Підлужна, Г. В.** Компетентнісний підхід до розвитку критичного мислення молодших школярів на уроках української мови / Г. В. Підлужна // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : зб. наук. пр. : наук. зап. Рівнен. держ. гуманітар. ун-ту / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2017. – Вип. 15. – С. 8–10. – Бібліогр.: 8 назв. – Текст статті доступний в Інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2017_15_5 (дата звернення: 28.08.2018).

135. **Полевікова, О.** Нова українська школа: відчуваємо, діємо: проект інноваційного уроку, присвяченого письменнику рідного краю та його творчості / Ольга Полевікова // Початкова шк. – 2017. – № 4. – С. 13–15.

Пропонується проект інноваційного уроку, присвяченого письменнику рідного краю та його творчості на тему: «Кость Йосипович Голобородько – письменник рідного краю. Життєвий і творчий шлях К. Й. Голобородька. Робота над змістом твору «Чужий зошит».

136. **Самохіна, І. І.** Звуки [с], [с']. Позначення їх буквами С, с («ес») / Ірина Іванівна Самохіна // Формування ключових компетентностей здобувачів освіти засобами біоадекватної (ноосферної) технології / Комунал. установа Сумська загальноосвіт. шк. І–ІІІ ст. № 8 Сумської міськради. – Суми, 2018. – С. 32–34.

Розробка уроку-засвоєння нових знань з навчання грамоти з використанням біоадекватної технології в 1-му класі.

Фізична культура

137. **Авдусенко, Л.** Взаємозв'язки уроків фізичної культури / Людмила Авдусенко // Початкова шк. – 2018. – № 5. – С. 53–54.

У статті розповідається про сплановані взаємозв'язки уроків фізичної культури, природознавства, курсу «Основи здоров'я» в початковій школі.

138. **Аксьонова, О. П.** Сучасний підхід до аналізу уроку з фізичної культури в новій українській школі / О. П. Аксьонова // Педагогічний альманах : зб. наук. пр. / Херсон. акад. неперерв. освіти Херсон. облради. – Херсон, 2017. – Вип. 34. – С. 50–56. – Библиогр.: 9 назв.

139. **Денисенко, Н.** Особистісно орієнтований урок фізичної культури : навчаємо по-новому / Наталія Денисенко // Учитель початкової шк. – 2018. – № 2. – С. 23–25.

У статті представлено розробку уроку з фізичної культури на тему: «Яка чудова гра футбол! Удар м'яча – і знову гол!» для учнів 3 класу.

140. **Макаренко, Н. А.** Вправи для опанування навичками володіння м'ячем / Макаренко Наталія Анатоліївна // Формування ключових компетентностей здобувачів освіти засобами біоадекватної (ноосферної) технології / Комунал. установа Сумська загальноосвіт. шк. І–ІІІ ст. № 8 Сумської міськради. – Суми, 2018. – С. 67–71.

Розробка комбінованого уроку з фізичної культури з використанням біоадекватної технології в 4-му класі.

141. **Чорна, Н.** Інтегрований урок з інтерактивними методами навчання, 4 клас / Наталія Чорна // Початкова шк. – 2018. – № 3. – С. 50–52.

У статті представлено розробку інтегрованого уроку з фізичної культури: «Спортивний клуб Фізкультуркіна», «Гострий зір» та інтегрованого курсу «Основи здоров'я»: «Щоб очі добре бачили. Практична робота. Комплекс вправ для очей» з використанням інтерактивних технологій для учнів початкової школи.

Ранкові зустрічі

142. **Булахова, Л.** Особливості проведення «Ранкових зустрічей» / Людмила Булахова, Галина Жук // Початкова шк. – 2018. – № 5. – С. 55–56.

143. **Доброго ранку! Ми раді, що ви тут!** [Електронний ресурс] : посіб. для педагогів про проведення ранкових зустрічей / Всеукр. фонд. «Крок за кроком». – [Київ], 2016. – 54 с. – Текст доступний в Інтернеті: http://www.yrok.net.ua/_ld/72/7247_-_pdf (дата звернення: 27.08.2018).

144. **Іщенко, О.** Щоб днина плідною вдалася і чудовою, її почнімо зустрічню ранковою! : сценарій ранкових зустрічей у 2-му кл. / Оксана Іщенко // Учитель початкової шк. – 2018. – № 4. – С. 26–29.

145. **Колеснікова, Ю. М.** Ранкові зустрічі у 1-му класі / Ю. М. Колеснікова, Т. О. Прокопенко // Початкове навчання та виховання. – 2018. – № 13/15. – С. 51–55.

146. **Крок за кроком** – до успіху. Ранкові зустрічі у 3–4-х класах : [навч.-метод. посіб.] / [упоряд.: О. В. Стребна, Г. О. Соценко]. – Харків : Основа, 2018. – 77, [2] с. – (Серія «Бібліотека журналу «Початкове навчання та виховання» ; вип. 4). – Бібліогр.: с. 78.

147. **Ранкова зустріч для учнів 1 класу «Ми, ти і я – одна дружня сім'я»** [Електронний ресурс] // Портал учителів початкових класів «Урок». – Текст дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: http://www.yrok.net.ua/load/nova_ukrajinska_shkola/rankovi_zustrichi/rankova_zustrich_dlja_uchniv_1_klasu_mi_ti_i_ia_odna_druzhnja_sim_39_ja/311-1-0-7408 (дата звернення: 27.08.2018).

148. **Ранкова зустріч: що це і навіщо** [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [офіц. сайт]. – Текст дані. – Київ, 2017. – Режим доступу: <http://nus.org.ua/articles/rankova-zustrich-shho-tse-i-navishho/> (дата звернення: 27.08.2018).

149. **Ранкові зустрічі.** 1 клас. 1 семестр / [авт.-упоряд.: Н. Ю. Бабіченко, О. А. Нечипоренко, С. М. Хівренко]. – Харків : Основа, 2018. – 141, [3] с. – (Серія «Нова українська школа»). – Фрагмент книжки доступний в Інтернеті: [http://osnova.com.ua/preview/book/6308/Страницы Rankovi Zustrichi 1Klas 1 sem.pdf](http://osnova.com.ua/preview/book/6308/Страницы_Rankovi_Zustrichi_1Klas_1_sem.pdf) (дата звернення: 27.08.2018).

150. **Ранкові зустрічі.** 1 клас. 2 семестр / [авт.-упоряд.: Н. Ю. Бабіченко, О. А. Нечипоренко, С. М. Хівренко]. – Харків : Основа, 2018. – 141, [3] с. – (Серія «Нова українська школа»). – Фрагмент книжки доступний в Інтернеті: [http://osnova.com.ua/preview/book/6309/Страницы Rankovi Zustrichi 1Klas 2 sem.pdf](http://osnova.com.ua/preview/book/6309/Страницы_Rankovi_Zustrichi_1Klas_2_sem.pdf) (дата звернення: 27.08.2018).

151. **Розробка для першого класу «Ранкові зустрічі», з елементами кольоротерапії** [Електронний ресурс] // На урок : освіт. проект. – Текст дані. – [Україна], 2018. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/rozrobka-dlya-pershogo-klasu-rankovi-zustrichi-z-elementami-koloroterapi-13271.html> (дата звернення: 27.08.2018).

152. **Силантьєва, С. І.** Ранкова зустріч з учнями: досвід упровадження / С. І. Силантьєва // Пед. вісн. – Черкаси, 2018. – № 1. – С. 8–10. – Бібліогр.: 3 назви.

153. **Чумарна, М.** Доброго ранку всім! : метод. рек. до проведення ранкових зустрічей у початкових кл. / Марія Чумарна // Початкова шк. – 2018. – № 6. – С. 16–19.

У статті йдеться про організацію ранкових зустрічей дітей у початковій школі.

Інтегровані навчальні дні

154. **Головко, І.** Конспект занять інтегрованого навчального дня у першому класі / Інна Головко // Початкова шк. – 2018. – № 4. – С. 4–7. – Бібліогр.: 3 назви.

155. **Пинка, Н.** У царстві квітів : конспект занять інтегр. навч. дня у 1-му кл. / Надія Пинка, Анжела Кулик // Учитель початкової шк. – 2018. – № 3. – С. 32–37.

156. **Тараненко, С.** Як веселка дітей чарувала, добрий настрій усім дарувала : конспект занять інтегр. навч. дня у 1-му кл. / Світлана Тараненко // Учитель початкової шк. – 2018. – № 5. – С. 19–23.

157. **Харковенко, Т.** Незвичайна циркова вистава – і розвага, і навчальні вправи : конспект занять інтегр. навч. дня у 2-му кл. / Тетяна Харковенко // Учитель початкової шк. – 2018. – № 4. – С. 30–35.

158. **Ягупа, І.** Тема тижня: ігри : інтегр. заняття. Я досліджую світ. 1-й кл. / Ірина Ягупа // Початкова освіта. – 2018. – Лют. (№ 4). С. 9–25. – Бібліогр.: 6 назв.

У статті висвітлено теоретичні відомості про інтеграцію предметів у змісті нової програми, а також розгорнуті, з дотриманням усіх можливих рекомендацій та вимог, конспекти уроків для 1-го класу за пілотною програмою нової української школи. Запропоновано тематичний тиждень «Ігри» у 1-му класі від учителя початкових класів однієї зі ста пілотних шкіл України, розроблено тематичні інтегровані заняття кожного тематичного дня.

159. **Ягупа, І.** Тема тижня. Мода : інтегр. заняття. Я досліджую світ. 1-й кл. / Ірина Ягупа // Початкова освіта. – 2018. – Лют. (№ 4). С. 26–41. – Бібліогр.: 10 назв.

Запропоновано тематичний тиждень «Мода» у 1-му класі від учителя початкових класів однієї зі ста пілотних шкіл України, розроблено тематичні інтегровані заняття кожного тематичного дня.

160. **Ягупа, І.** Цікаво світ театру для себе відкривати : конспект занять інтегр. навч. дня у 1-му кл. : [досвід пілотних шк.] / Ірина Ягупа // Учитель початкової шк. – 2018. – № 1. – С. 24–28.

161. **Якименко, С.** Велика космічна мандрівка : конспект занять інтегр. навч. дня у 2-му кл. / Світлана Якименко // Учитель початкової шк. – 2018. – № 6. – С. 20–25.